

Landskapsanalys

- Underlag för vindkrafts policy

Perstorps kommun

förhandskopia 2010-02-25

Innehållsförteckning

Syfte	5
Metod	5
Uppdrag	5
Bakgrund	6
Perstorps kommun	6
Översiktsplan 2006	6
Vindkraftsproduktion	7
Riksintressen och övriga allmänna intressen	10
Riksintressen	10
Natura 2000	10
Kulturmiljö	10
Länsstyrelsens landsbygdsutvecklingsprogram	12
Landskapsanalys	14
Markanvändning	14
Topografi	20
Rumslighet	22
Barriärer	28
Landmärken	30
Utblickar	32
Områdesindelning	36
Summering	48

Syfte

Syftet med denna landskapsanalys är att beskriva landskapet i Perstorps kommun på ett sådant sätt att landskapsanalysen kan användas som del i ett tematiskt tillägg till översiktsplanen som handlar om vindkraft.

Metod

Landskapet beskrivs och analyseras utifrån olika perspektiv med utgångspunkt i Kevin Lynchs metod med tillägg som anses relevanta. Hur landskapet är uppbyggt av olika element och hur de upplevs. Strukturer identifieras som:

- knutpunkter - en samlingsplats eller korsningspunkt
- stråk - kommunikationsstråk eller transportvägar (där man rör sig i landskapet)
- gränser - tydliga gränser mellan olika rum i landskapet
- landmärken - en väl synlig referenspunkt i landskapet
- område - ett avgränsat område som uppfattas som en sammanhängande helhet
- barriärer - hinder i landskapet, som hindrar rörelse eller visuell kontakt

Kevin Lynch utvecklade sin metod främst för att analysera städer och bebyggelse, men metoden tillämpas ofta även för landskapsanalyser. Beskrivningen görs på en översiktlig nivå eftersom de vindkraftverk som kan bli aktuella är stora och därför syns på långt håll.

För att analysmodellen ska kunna översättas till skogslandskapet måste en avvägning göras om analysen ska beskriva det upplevda landskapet för den som känner det eller det visuella landskapet - det landskap som uppfattas när man färdas längs de större vägarna. Landskapsanalysen som följer beskriver det visuella landskapet. För att komplettera analysen beskrivs även öppna landskapsrum som en struktur.

Uppdrag

Landskapsanalysen genomförs på uppdrag av stadsarkitekt Lena Thore av Landskapsarkitekt Kerstin Torseke Hulthén AB genom Kerstin Torseke Hulthén och Linda Larsson, som även tagit foton och ritat kartor på kommunens underlag där inget annat anges.

Bakgrund

Översiktsplan 2006

Perstorps kommun har en översiktsplan från 2006, som inte behandlar vindkraft. Kommunen har för avsikt att göra ett tematiskt tillägg avseende vindkraft till översiktsplanen.

Vindkraftsproduktion

Det har på senare tid gjorts stora tekniska framsteg inom vindkraftsindustrin. Vindkraftverken har blivit större och kan nu även utnyttja vinden över skogsområden. I och med det är Perstorp en intressant kommun för etablering av vindkraft.

Vindkraftverk

Vindkraftverken består av ett fundament, ett torn med ett maskinhus på vilket det sitter fast rotorblad. Vanligast i Sverige är tre blad men andra typer förekommer. Vindkraftverken har en navhöjd (höjd från markplanet till centrum av rotorn) på från 40 meters till cirka 115 meters höjd. Rotorbladen har en bladlängd på upp till 55 meter. Detta ger en total höjd på upp till 170 meter.

I skogsområden skapar träden turbulens och bromsar vinden. Därför måste vindkraftverk som anläggs i skogsområden byggas med högre navhöjd jämfört med vindkraftverk som byggs i områden fria från skog och andra vindstörande objekt. Det innebär att de står ovanför skogen och att vindar på den nivån kan utnyttjas. Eftersom kostnaden för ett vindkraftverk generellt ökar i takt med ökad konstruktionshöjd är dock principen den att inte bygga högre än nödvändigt med hänsyn till vindtillgången.

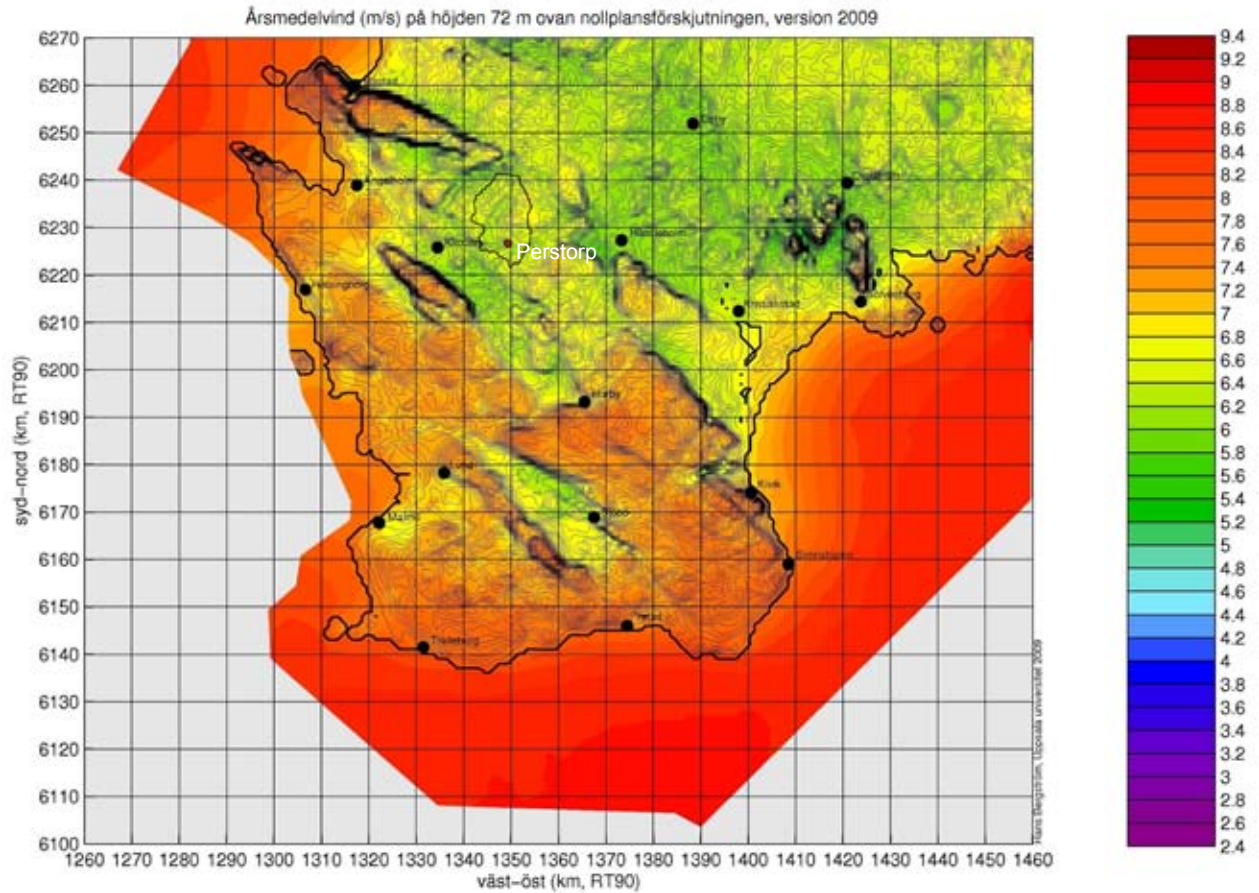
De större verken syns längre och producerar mer el. Det behövs inte lika många verk för att producera samma mängd el som tidigare. Men större verk är synliga från ett större område och ses därför av fler människor. Det har stor betydelse för upplevelsen hur de placeras i förhållande till varandra och till landskapet.

Vindkraftverk påverkar varandra och det ideala ur elproduktionssynpunkt vore om de kunde placeras så långt ifrån varandra som möjligt. Samordningsvinsterna gör att vindkraftverk ändå ofta placeras i grupper. Den resulterande vindskuggningen ger en viss energiförlust. Man räknar ofta med en förlust på 5%.

Vindstyrka

Hans Bergström (Institutionen för geovetenskaper, Uppsala universitet) har på uppdrag av energimyndigheten gjort en beräkning av vindstyrkorna i Skåne (se sid 9). Denna visar att stora delar av kommunen kan ha vindstyrkor på cirka 7 m/s vilket innebär att det finns förutsättningar att etablera vindkraftverk här.

Markens beskaffenhet påverkar vindförhållandena. Genom att studera växtligheten kan man se vilken vindriktning som är förhärskande. Vissa naturliga formationer kan ge en hastighetsökning, som till exempel en trång passage eller en jämnt avrundad kulle. En annan faktor som kan spela in är terrängens råhetsklass. Gynnsammast är hav och sjöar med en råhetsklass på 0 och sämst är städer med en råhetsklass på 4. Perstorps kommun bör generellt ligga på en råhetsklass av 2. (Starkt böljande landskap med inslag av träd, gårdar och samhällen, 500 m mellan hindren)

Kartering av vindstyrkorna i Skåne. Kommungränsen är markerad på kartan. Kartan är hämtad från energimyndighetens hemsida. Uppsala universitet har genomfört vindkarteringen på uppdrag av Energimyndigheten. Arbetet har letts av Hans Bergström vid institutionen för geovetenskaper.

Vindkraftverk i skog, vid Asmåsa.

Utbyggnad av vindkraft

Vägar

Vindkraftverk transporteras i delar på fordon som kräver en väg bred på 5-6 meter och är extra långa. Det är vanligt att man måste förstärka det befintliga vägnätet för att kunna komma fram med de tunga transportererna i anläggningsskedet. Det är också svårt att ta sig fram på slingrande småvägar. Antingen måste kurvor och tvära backar rätas ut eller så måste träd avverkas och backar schaktas av så att fordon eller last kan svepa över marken intill vägarna. Det är därför ekonomiskt lönsamt att hålla sig till de större vägarna som klarar de tunga transportererna.

Elnät

För ett enstaka kraftverk räcker det med anslutning till 10-30 kilovolts ledningar. För etablering av vindkraftsparker krävs grövre kablar, och större transformatorer. Det är därför ekonomiskt lönsamt att ansluta till det befintliga elnätet.

Transport av vindkraftverk ställer krav på vägnätet.

Landskapets lämplighet för vindkraft

Landskapet i kommunen är småskaligt och vindkraftverk som är runt 150 meter höga går inte att anpassa till skalan i landskapet. Det småbrutna landskapet med mycket skog innebär att man från de flesta punkter inte ser speciellt långt. Det finns utblickar från vägar, över sjöar och liknande där större områden kan överblickas. Placeras vindkraftverken på de högsta punkterna i landskapet kommer de att synas från fler platser än om de placeras där marken är mer plan. Ur vind- och produktionssynpunkt är det dock en fördel att utnyttja höjderna.

De olika landskapsavsnittens tålighet för vindkraft är beroende av hur verken förhåller sig till närliggande element. Ett småskaligt kulturlandskap påverkas negativt av vindkraft. I närheten av kyrkor och andra kulturbyggnader blir vindkraftverk dominerande och störande. Tysta områden med natur- och rekreationsvärden påverkas negativt.

Genom att placera vindkraftverken i grupper och inte sprida dem jämt över kommunens yta kan de samverka och bli ett nytt landmärke. De kan förstärka en riktning i landskapet, markera ett område, förstärka det urbana intrycket av någon del eller bara bilda en ny grupp.

Behovet av relativt raka vägar, vid etablering av vindkraft, kan innebära att det småskaliga landskapet skadas då verken ska transporteras på långa fordon.

Riksintressen och övriga allmänna intressen

Riksintressen

Inom Perstorps kommun finns följande riksintressen:

- riksintresse vägar: väg 21 och väg 24
- riksintresse järnvägar: järnvägen mellan Helsingborg, Hässleholm och Kristianstad
- riksintresse för naturvård: Varshultamyren

Det finns inget riksintresse för energiproduktion utpekad i kommunen.

Natura 2000

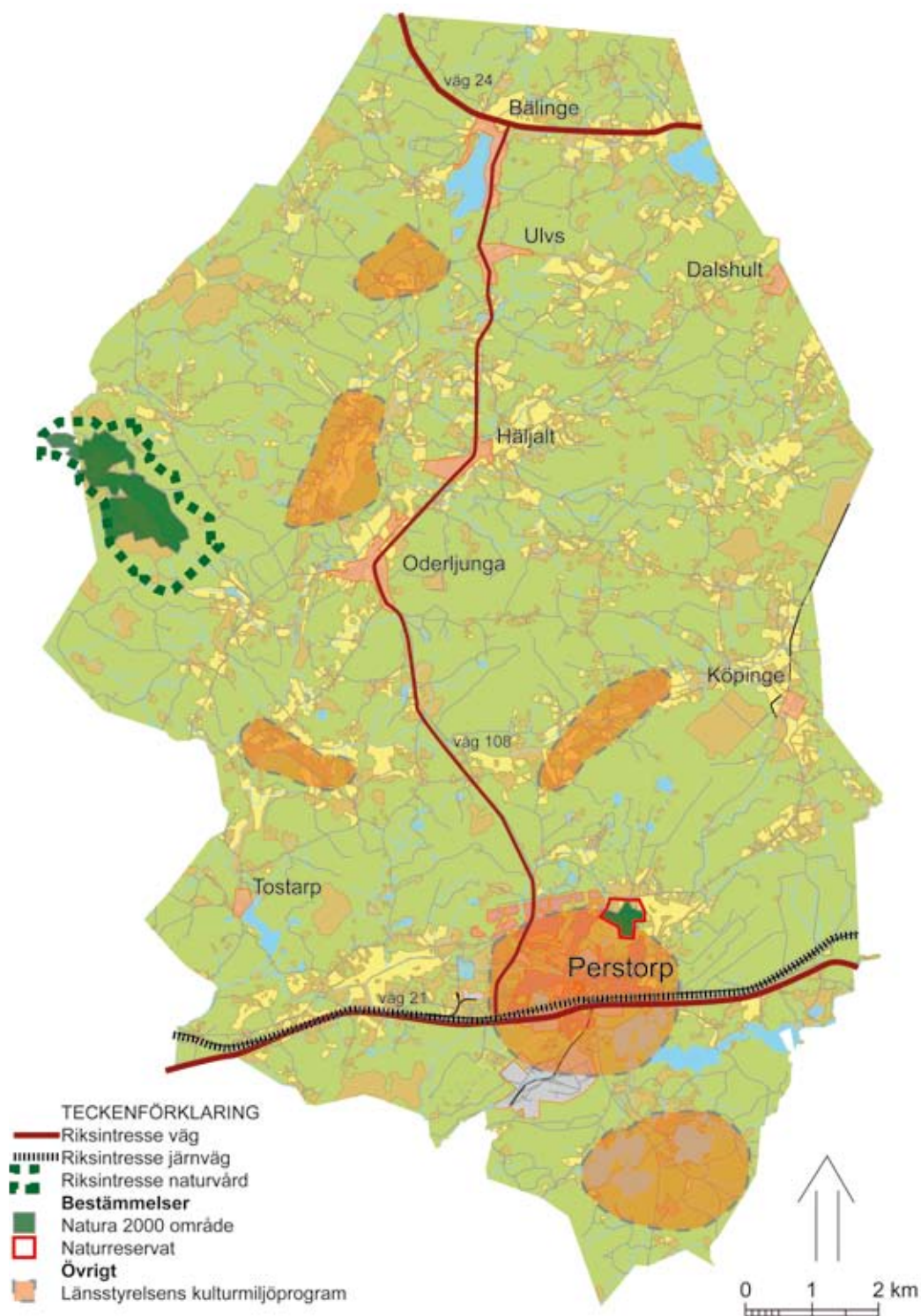
Varshulta myr och Uggleskogen är Natura 2000-områden enligt habitatdirektivet.

Kulturmiljö

I Länsstyrelsens urval av kulturmiljöer som har särskilda värden finns Perstorps tätort och ytterligare fem objekt nämnda nämligen: Gustavsborg, Hagstad, Hägnaden, Källstorp-Månstorp och Örahult.

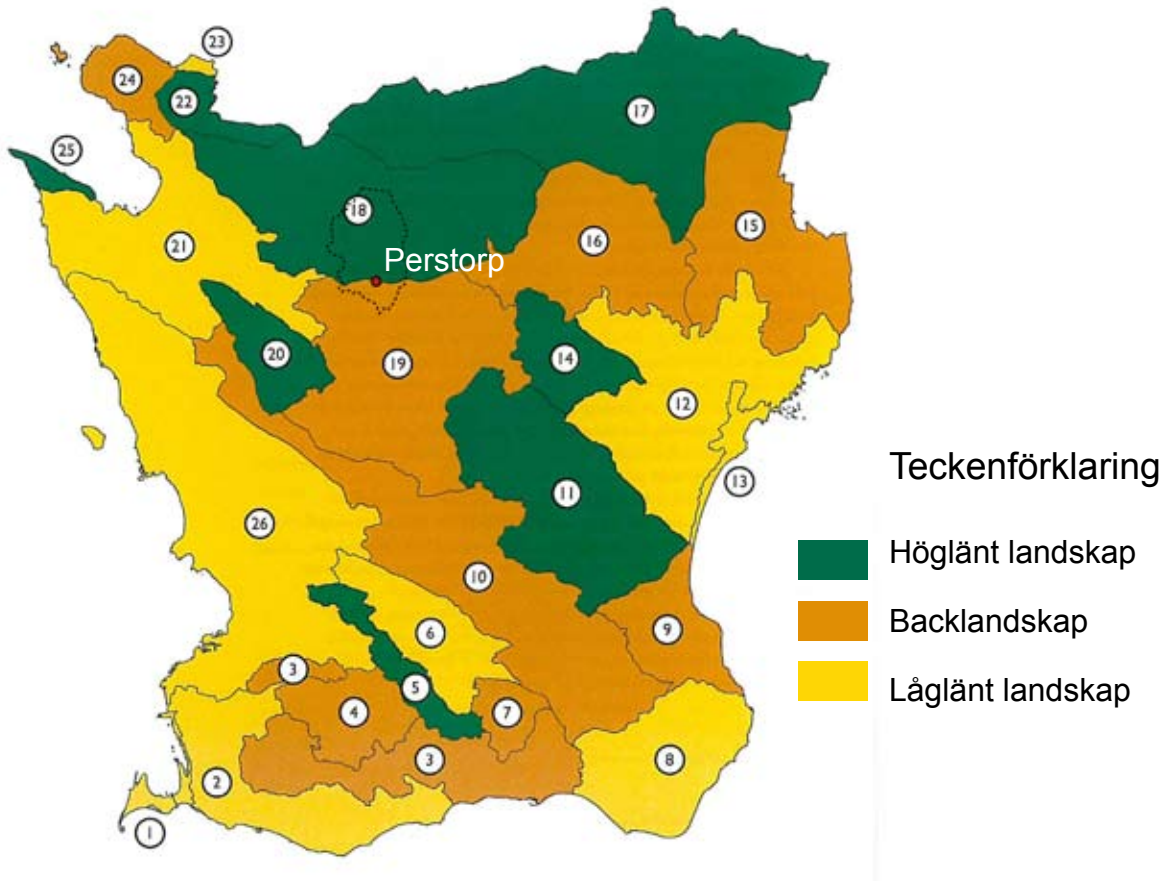
Kulturmiljöer med särskilda värden omfattar bebyggelse, vägar och odlingslandskapet som en helhet.

Varshulta myr i väster berörs av både Riksintresse för naturvård och Natura 2000-område enligt habitatdirektivet, medan Uggleskogen nordost om Perstorns tätort är ett naturreservat och ett Natura 2000-område enligt Habitatdirektivet.

Länsstyrelsens landsbygdsutvecklingsprogram

Länsstyrelsen har i sin rapport Skåne i utveckling 2007:10 "Det skånska landsbygdsprogrammet" gjort en analys och beskrivit det skånska landskapet som de delat in i höglänt landskap, backlandskap och låglänt landskap vilka sedan delats in i totalt 25 landskapskaraktärer. Rapporten beskriver områdena och deras förutsättningar och potential. Perstorps kommun ingår i karaktärsområde 18 "Nordskånska skogsbygden", som omfattar merparten av kommunen, respektive 19 "Centrala mellanbygden" som berör kommunen söder om väg 21.

Kartbild från Länsstyrelsens utredning "Det skånska landsbygdsprogrammet - ett utvecklingsprogram med landskapsperspektiv", rapport 2007:10, med Perstorps kommun inritad.

Landskapets fysionomi beskrivs sammanfattningsvis för den nordskånska skogsbygden: "Detta kuperade landskap är nästan helt skogstäckt, främst av planterad granskog. Stora delar av denna skogsmark framstår som välskött men saknar visuell variation. Lövskog är också på ett på sina ställen framträdande element. Ofta finns den i anslutning till bebyggelse och bostäder, vid våtmark och i kanterna av mer låglänt mark. Den ackumulerade effekten av skogen skapar en känsla av väldighet. Det öppna landskapet ligger generellt på jordbruksmark av låg kvalitet och upptas av jordbruk med varierad produktion, främst dominerad av gräsmark. Det innefattas av ett mellan- till småskaligt fältmönster med avgränsande stängsel, enstaka murar och skogsbryn. Till stora delar framstår den odlade marken som välskött. Större delen av bebyggelsen återfinns i mindre tätorter, med begränsad bebyggelse utanför dessa.

Bosättningar utanför tätorterna är generellt belägna i det öppna landskapet och placerade i kanterna av detta. Detta skapar en etablerad, inbodd karaktär som kontrast till den mer ensliga högländskaraktären som är förhärskande i stora delar av området. Små vattendrag, sankmarker och torvtäkter finns spridda i hela området, men ger inget stort bidrag till det allmänna intrycket eftersom de ofta döljs av skog. Den dominerande skogen ger begränsad utsikt i stora delar av området, men brukade, öppna områden kan ibland ge utsikt över det kuperade landskapet.”

Det småskaliga landskapet i den nordskånska skogsbygden delas upp av trädridåer och stengården.

“Karaktären som dominerar i Centrala mellanbygden är det slutna skogslandskapet. Skogen i området består till största delen av blandad barrskog, dominerad av granplanteringar med inslag av lövträd. De lägre, fuktigare och tätare befolkade områdena har generellt mera lövskog med stora inslag av ädellövskog. Variationen i skogsmarken skapar en viss omväxling i områdets karaktär. Storleken på skogsområdena ger landskapet en karaktär av stor skala, trots att det inom området finns en struktur av mindre gläntor med påtaglig rumslighet.”

Landskapsanalys

Markanvändning

Skog

Mer än hälften av kommunens landmassa täcks av skog. Barrskogen dominerar, och gran är det vanligaste trädslaget, men det finns ett stort inslag av ädellövskog, huvudsakligen bokskog.

Foto: Martin Stifors, Perstorps kommun

Det finns mer gran än bok i kommunen ändå är det bokskogen som man kommer ihåg eftersom den till skillnad från granskogen är genomskinlig och lättillgänglig.

Jordbruk

Jordbruken är små med åkrar och hagar som ofta begränsas av stengärden. Ett halvöppet jordbrukslandskap finns inom följande områden:

- Oderljunga – Tostarp
- Bälinge
- Löndala – Karsholm
- Källstorp – Månstorp.

Flera av de små jordbruken har omvandlats till hästgårdar, vilket innebär att det mycket småskaliga jordbrukslandskapets karaktär behålls och hag-, ängs- och åkermarker förblir öppna.

Odlad mark och betad mark ligger ofta i anslutning till varandra och omges alltid av skog.

Hästen har under de senaste decennierna fått en större betydelse för det skånska beteslandskapet. Många små mjölk- och kött djursbesättningar, som försvinner ersätts av hästgårdar.

En stor del av annan öppen mark är de öppna myrarna. Myrar som är skogsbevuxna syns inte på kartan eftersom de redovisas som skog.

Sjöar, vattendrag och våtmarker

I kommunen finns två större sjöar, Bälingsjön och Fjällrammsjön. Dessutom finns ett antal mindre sjöar, bl annat Tranesjön, Henrikstorpssjön, Ybbarpssjön, Lille sjö och Store sjö.

Badplatsen vid Bälingsjön.

Våtmarker i kommunen utgörs huvudsakligen av mossar. I skogsområdena finns ett flertal myrar. Varshultamyren är ett mycket värdefullt myrkomplex som är av riksintresse för naturvården. Flera andra myrar är av intresse ur naturvårdssynpunkt.

I ett flertal mossar och myrar bedrivs torvtäkt bland annat av Hasselfors garden.

I naturmiljön runt Perstorps samhälle är karpdammarna i Gustavsbergsområdet ett påtagligt inslag.

Det finns både öppna och skogsbevuxna myrar i kommunen.

Foto: Martin Stiffors, Perstorps kommun

Gustavsbergsområdets många dammar, och öppnare landskap finns inte i andra delar av kommunen.

Tätorter

Perstorp är kommunens centralort. Där finns butiker skolor till och med gymnasienivå, vårdcentral och annan service. I Oderljunga finns skola F-5, äldreboende och kyrka. Ytterligare några mindre samhällen finns; Bälinge med bad, servering och camping, Häljalt med Batsho Maskin AB, och Ulvs.

Perstorp är kommunens centralort.

Verksamheter

Söder om Perstorp finns ett industriområde där bland annat Perstorp AB ligger. I närheten av Köpinge har Hasselfors Garden en anläggning som tillverkar torvprodukter för såväl privata odlare som yrkesodlare.

På vägen mellan Perstorp och Hasselfors Garden går cirka 440 lastbilar per dag (Vägverket 440(05) +/-23% ÅDT).

Topografi

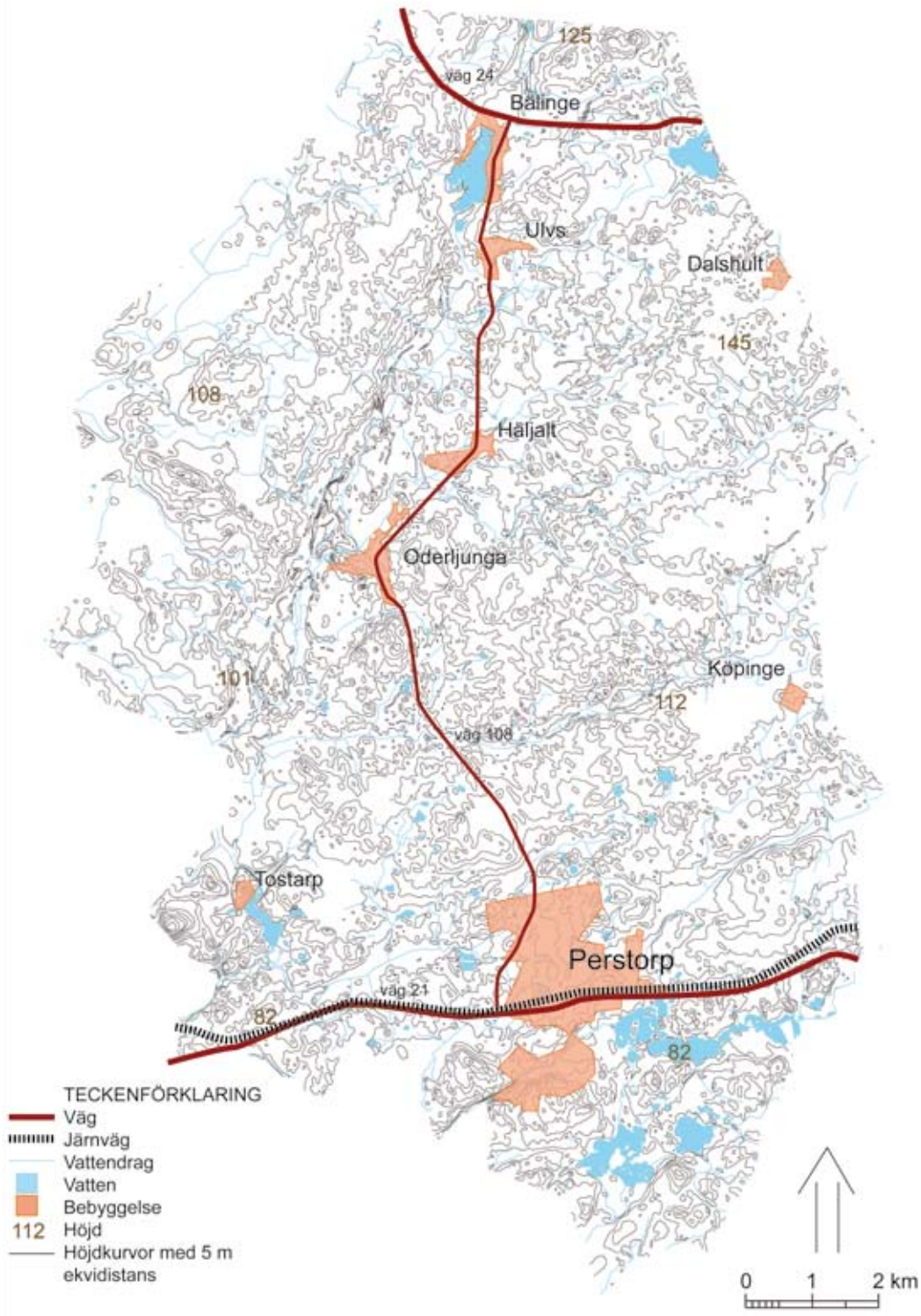
I kommunen varierar nivåskillnaderna mellan +80 och +145 meter över havet. Landskapet är kuperat med små, men ibland branta, nivåskillnader. De mest kuperade områdena är skogsbevuxna, men det småskaliga jordbrukslandskapet visar också upp böljande landskapsformer.

Skogsbevuxna kullar, med en flack åker, i förgrunden.

Väg 108 följer terrängen. De större vägarna, 21 och 24, skär genom landskapet.

Nivåkurvorna visar hur varierad topografin är i kommunen.

Rumslighet

Landskapet kan vara öppet, som jordbrukslandskapet på slätten, slutet som skogen eller halvöppet som det upplevs när vegetation och topografi skapar ett antal små och delvis sammanhängande rum. I Perstorps kommun är det främst den odlade marken och sjöarna, som skapar rum av olika storlek. Omgivande skog och höjder förstärker den rumsliga känslan.

Mossarna med sina öppna ytor med gles trädvegetation är speciella inslag i landskapet. Deras rumslighet upplevs oftast inte förrän man befinner sig alldeles i kanten av den omgivande skogen. Sjöarna ligger som ljuspunkter i det annars skogsdominerade landskapet.

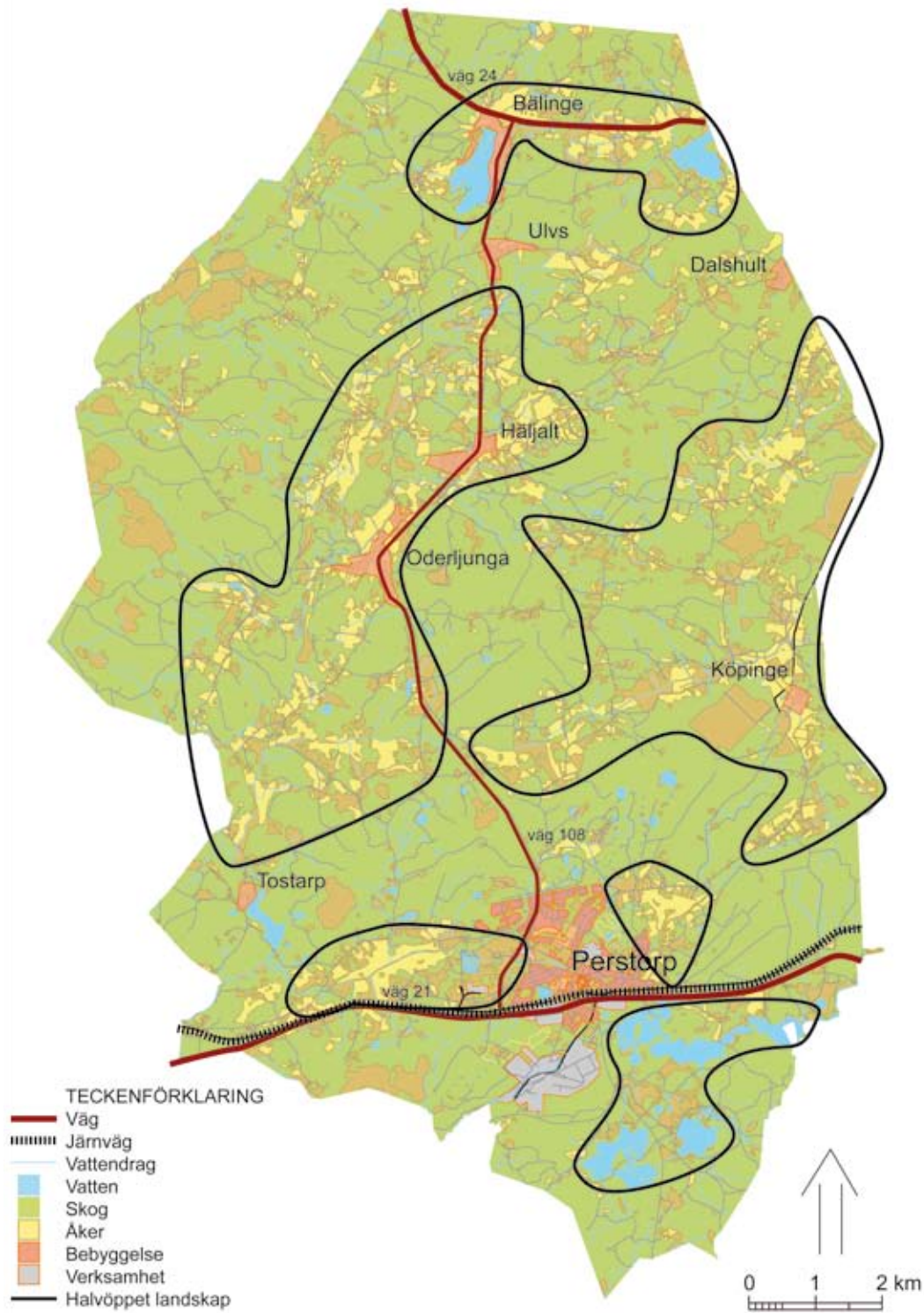
Jordbruksmarken följer huvudsakligen väg 108 och vattendrag som åar och sjöar. Gårdsbildningar med byggnader och omgivande vegetation skapar mindre rum, samtidigt som skalan i det intilliggande odlingslandskapet definieras.

Bälingsjön bildar ett öppet rum omgivet av skog.

Det småskaliga jordbrukslandskapet bildar en serie små rum i ett halvöppet landskap.

Sjöarna, den brukade marken och de öppna myrarna ger rumslighet i ett annars skogsdominerat landskap.

Riktningar

Topografi och vattendrag ger tydliga riktningar i nordost – sydväst, men beroende på att landskapets grundstrukturer, såsom höjdryggar och dalgångar är mjukt formade upplevs dessa riktningar inte när man rör sig ute i landskapet.

Vattendrag

Bäljane å och Perstorpsbäcken är de två större vattendragen, men ett flertal mindre vattendrag ger också karaktär och form åt landskapets småskaliga topografi.

Avrinning sker till Skälderviken via Rönne å, huvudsakligen via Bäljane å och Perstorpsbäcken.

Vattendelare

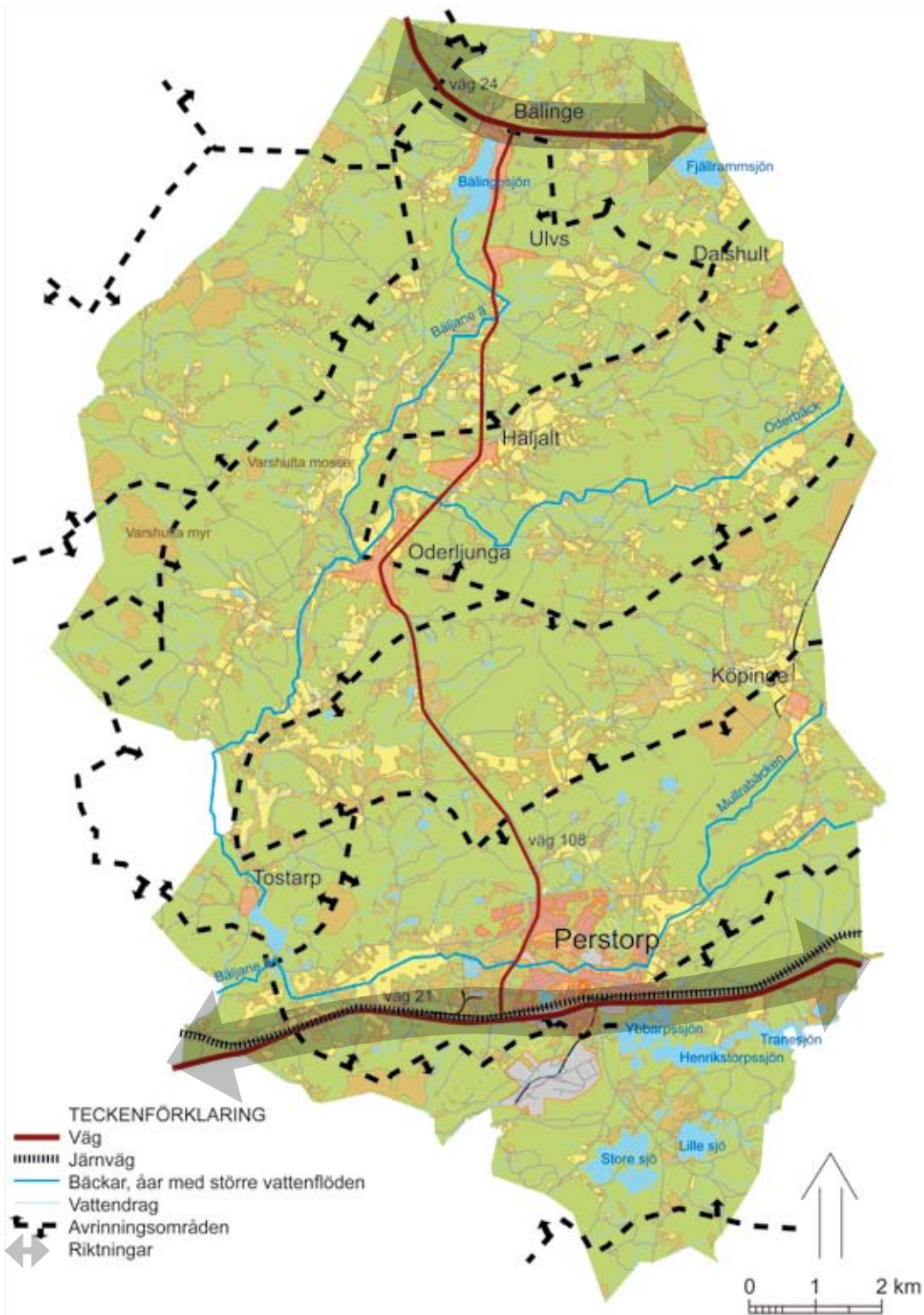
På grund av landskapets småskaliga topografi får vattendelarna ingen påtaglig inverkan på upplevelsen av landskapet.

Vägar

Två vägar, väg 21 och väg 24, och järnvägen skapar stråk genom kommunen där många förflyttar sig. Dessa stråk upplevs som tydliga riktningar och det är från dem de flesta upplever landskapet.

De stora vägarna ger riktningarna från vilka de flesta människor upplever landskapet.

Linjerna för avrinningsområdena följer vattendelarna.

Stråk

Vägar

Perstorps kommun genomkorsas av tre större vägar, 21, 24 och 108. Väg 21 passerar genom Perstorps tätort och är den enda som är klassad som trafikled för farligt gods. Den är även kommunens mest trafikerade väg där cirka 6900 fordon passerar per dag (vägverket 2006).

Väg 24 som går i kommunens norra del passeras av cirka 4200 fordon per dag (vägverket 2006).

Väg 108, den gamla "Kungsvägen", var den gamla Riksettan och var även den väg längs med vilken danskar och svenskar färdades för att knyta kontakter. Vägen som skär igenom det småskaliga landskapet i nord-sydlig riktning knyter ihop väg 21 och väg 24 och binder samman de flesta av orterna i kommunen. Längs med väg 108 färdas cirka 1700 fordon per dag (vägverket 2005).

Cirka 1000 fordon passerar dagligen utmed väg 1863 från Röstånga till Perstorp. Väg 1863 är ett stråk som många rör sig längs med. Det övriga vägnätet utgör också mindre stråk.

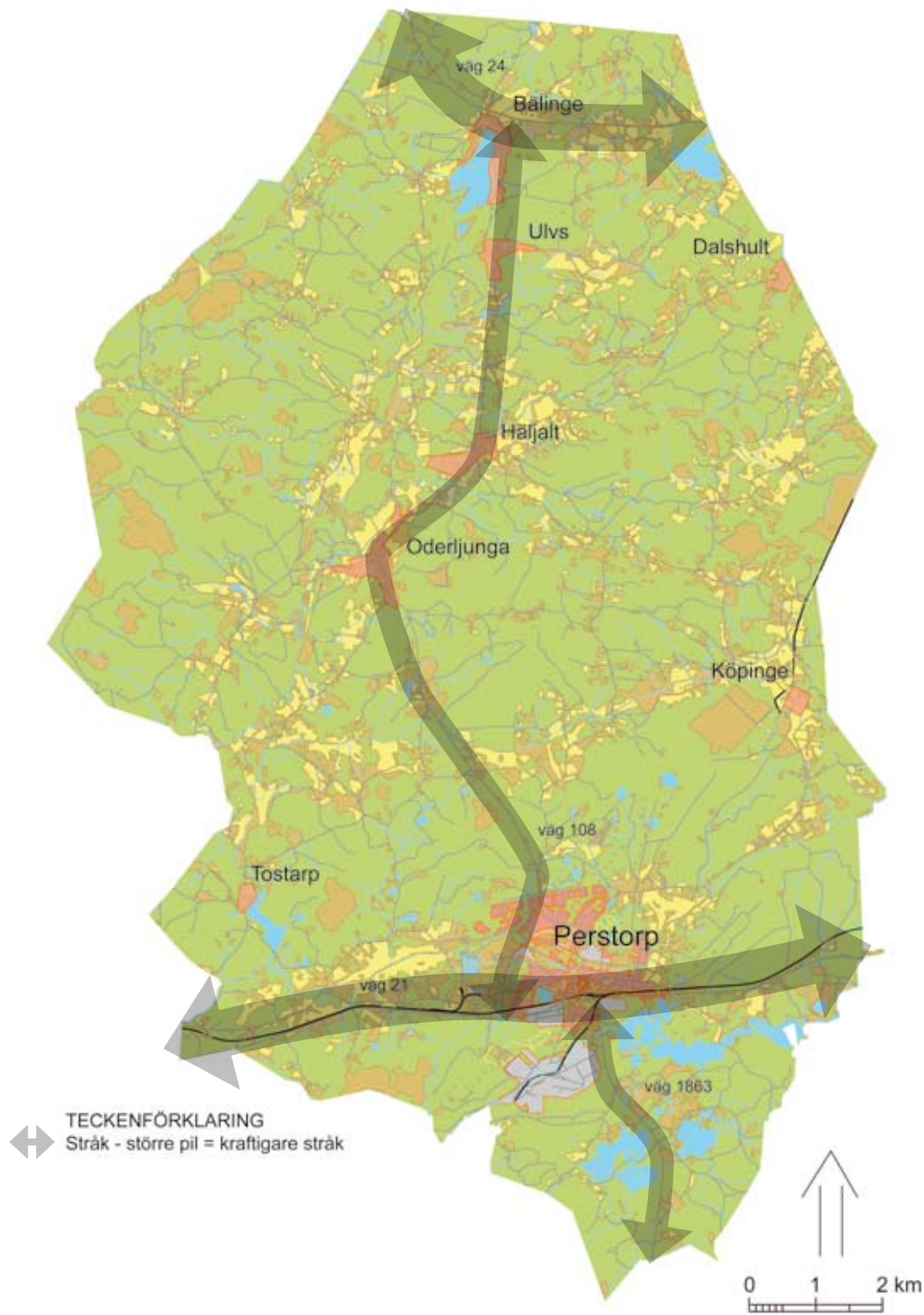
Järnväg

Järnvägen mellan Helsingborg – Hässleholm - Kristianstad passerar genom Perstorps tätort i öst-västlig riktning. Banan trafikeras med både person- och godståg. Järnvägsspåren ligger dels i skärning och dels i markplanet; detta gör att stråket visuellt upplevs på olika sätt från tåg eller omgivning.

Järnvägen skär igenom landskapet och utgör ett tydligt stråk, men upplevelsen av landskapet för tågpassagerare jämfört med folk utanför tåget skiljer sig mycket ifrån varandra. Tågpassagerare kan inte se stråket, utan bara landskapet som fladdrar förbi utanför rutan.

Vägarna 21, 24, 108 och 1863, samt järnvägen, är de största stråken i kommunen, men även det mindre vägnätet, vandringsleder och stigar är stråk.

Skåneleden

Arbete med en vandringsled som skall ansluta till Skåneleden pågår inom kommunen.

Barriärer

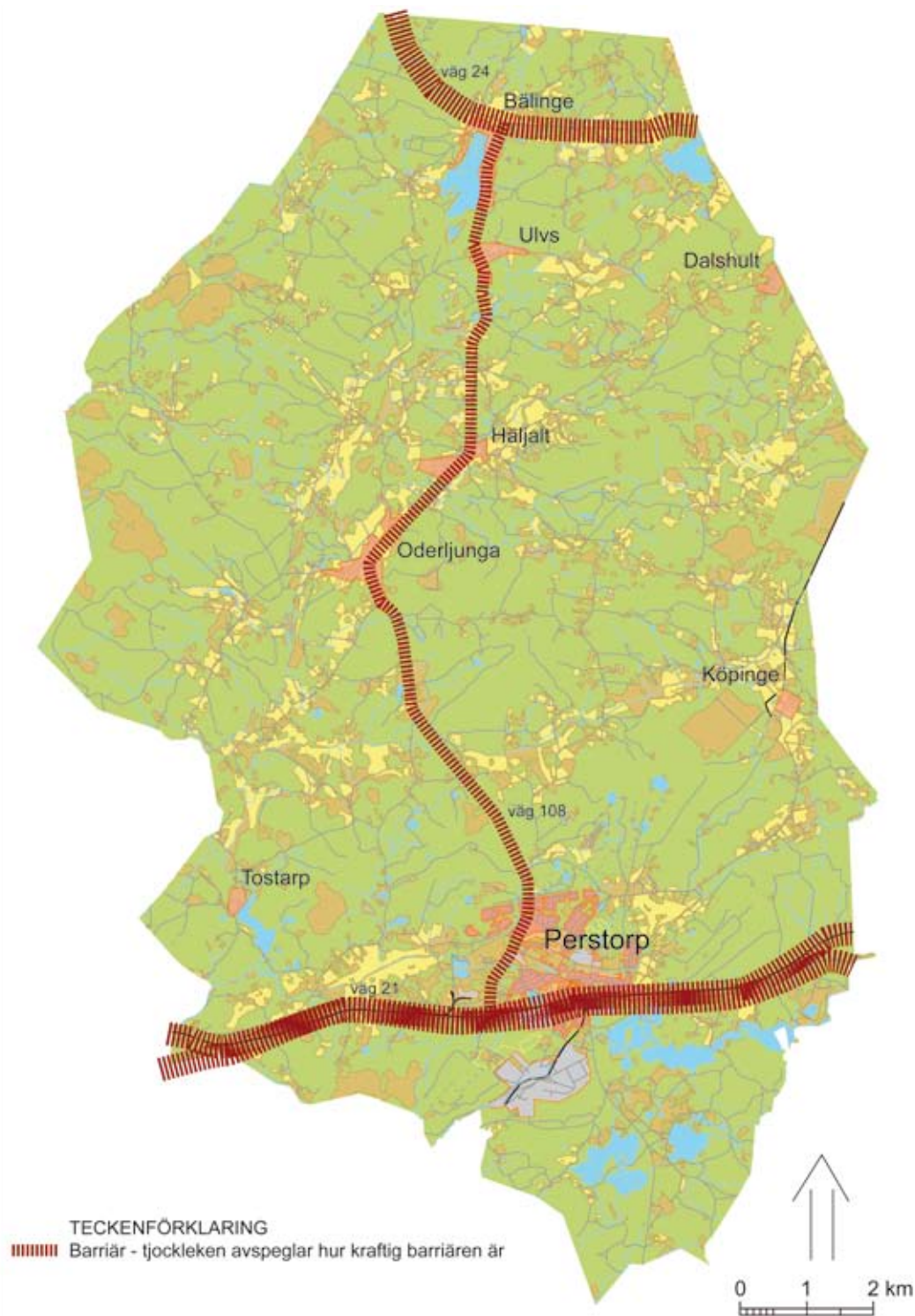
Järnvägen mellan Kristianstad – Hässleholm - Helsingborg utgör både fysiskt och visuellt en barriär i kommunens södra del. Strax söder om järnvägen går väg 21 som förstärker järnvägens barriäreffekt.

Väg 108 som går i nord-sydlig riktning utgör även den en barriär, men främst när gående i samhällena ska korsa den. Barriäreffekten är inte så markant eftersom vägen leder genom ett småskaligt och kuperat landskap och trafikmängden är liten.

Väg 24 i kommunens norra del är en barriär som upplevs på ett markant sätt både fysiskt och visuellt.

Väg 21 och järnvägen utgör tillsammans en barriär som delar kommunen i en sydlig och en nordlig del.

Kommunen har tre stora barriärer: väg 24 i norr, väg 21 och järnvägen i söder, som delvis sammanfaller och då ökar barriäreffekten. Dessutom finns väg 108, som har en mindre barriäreffekt, främst inne i samhällena som den passerar.

Landmärken

Kyrkor

Det finns två kyrkor i kommunen Perstorps och Oderljungas. Det är endast Oderljunga kyrka som med sitt torn utgör ett landmärke.

Höjder

Kommunen är småkuperad med sina lägsta höjder i söder och de högre i öster. Det finns inga höjder som är så markanta och höga att de upplevs som landmärken.

Torn och master

Vattentornet i Perstorp ligger väl synligt på en höjd. Även om "Ättiksflaskan" inte syns på håll, är den ett landmärke och en tydlig markör, utefter väg 21, som visar att nu är du i Perstorp.

Det finns sju master i kommunen; dessa bedöms dock inte vara tydliga landmärken. De är men konstruktionerna är så "tunna" att de inte tilldrar sig uppmärksamhet. De röda varningslamporna i masternas topp gör att masterna märks mer nattetid.

Målpunkter

Kommunen har flera viktiga målpunkter:

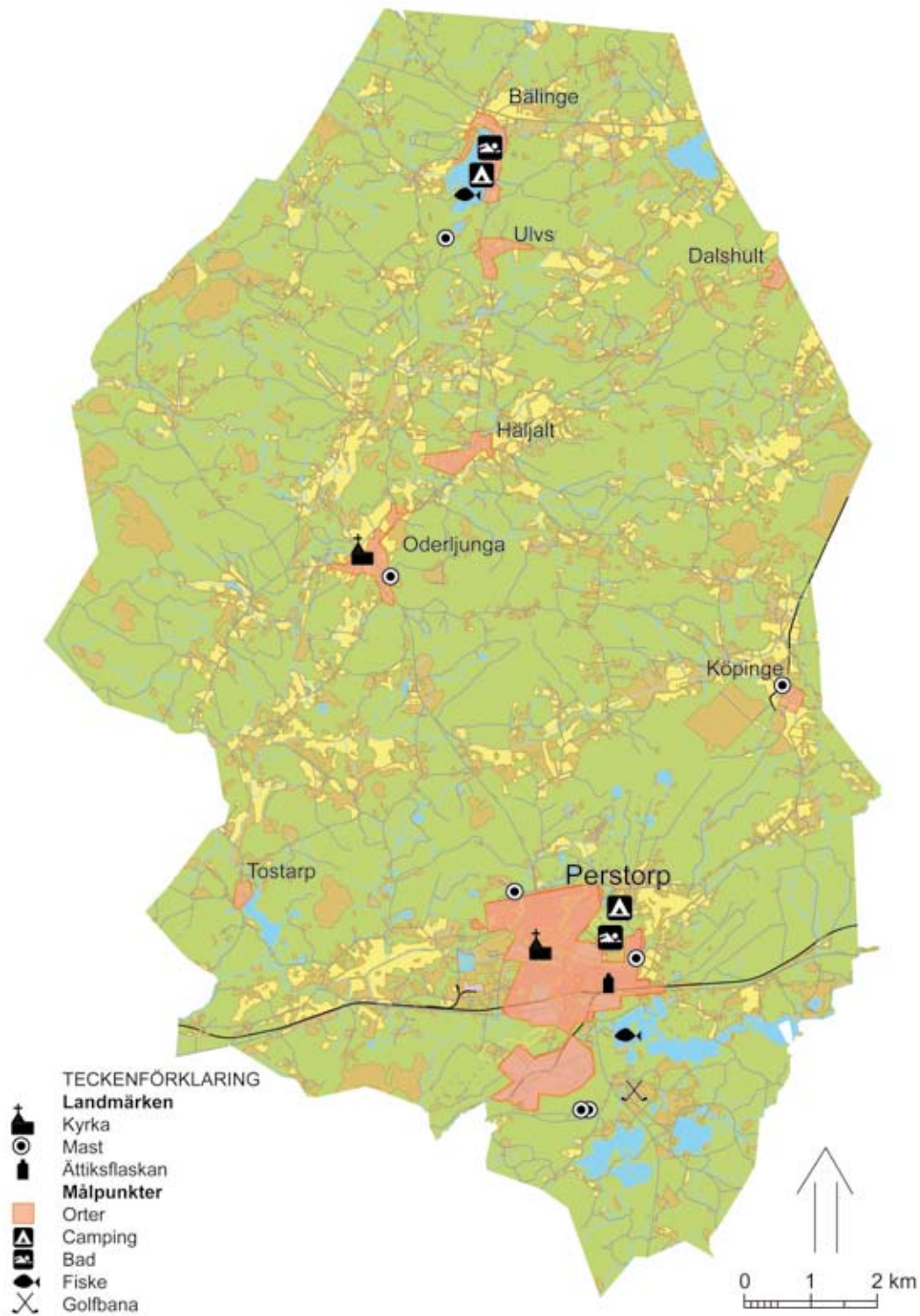
- Perstorps tätort med sitt utbud av service, verksamheter och kultur.
- Uggleskogen i nordöstra delen av Perstorps tätort med bad, camping, bangolf och idrottsanläggningar som motionsspår och fotbollsplaner är ett populärt tätortsnära rekreationsområde.
- Bälingsjön har badplats och camping, och är ett populärt utflyktsmål i norra delen av kommunen.
- Fiske med båtuthyrning finns vid Bälingsjön och vid Ybbarp/Henrikstorpssjön.
- Perstorps Golfbana ligger söder om Perstorp i Gustavsborgsområdet.

Ättiksflaskan

Vattentornet i Perstorp syns över bebyggelsen.

Kommunens orter är även de målpunkter, viktigast är Perstorps tätort med sitt utbud av service, verksamheter och kultur.

Utblickar

Från vägarna

Vid färd längs med vägarna i kommunen upplevs landskapets skala på olika sätt. Längs med väg 21 och 24 är landskapsrummen större, med längre utblickar, medan landskapsrummen vid väg 108 och de mindre vägarna i skogsbygden är väsentligt mindre. Dessa mindre rum karaktäriseras av sin småskalighet, både vad gäller bebyggelse i form av små gårdar med bostadshus samt ekonomibyggnader, stenmurar och vegetation i form buskar och träd. De längre utblickarna längs med de större vägarna är de utblickar som flest människor ser. Den hastighet som betraktaren rör sig med genom landskapet påverkar upplevelsen. De som färdas med bil upplever inte landskapets alla detaljer som byggnader och vegetation på samma sätt som de som cyklar eller går. De längsta utblickarna får man över sjöarna.

Samhällena

Generellt sätt är samhällena i kommunen småskaliga i sin struktur. De ligger omgivna av skog utan utblickar mot det omgivande landskapet. Detta gäller även tätorten Perstorp med undantag av området längs med järnvägen och väg 21. Längs med dessa stråk finns sträckor med längre utblickar.

Höjder

Kommunen är kuperad med höjdskillnader på cirka 60 meter. Eftersom höjderna är skogsbevuxna saknas det områden med vidare vyer i skogslandskapet. Vissa utblickar kan uppstå under en viss tidsperiod i samband med kalavverkning av skog.

Kraftledningsgator

I vissa kraftledningsgator finns möjlighet till utblickar, men på grund av landskapets småskalighet och kupering blir även dessa utblickar begränsade.

Hyggen, kommer och går, och med dem de små utblickarna som de medför.

Längs med de större vägarna och från Perstorps tätort kommer flest människor att se utblickarna. Utblickar över sjöarna och kulturlandskapet söker man upp för att njuta av platserna så de ska också värnas.

Utefter väg 21 och väg 24 är siktlinjerna längre och bredare än längs med kommunens övriga vägar eftersom de inte har samma variation i sin dragning. När man färdas i bil ser man huvudsakligen utblickar i och i närheten av färdriktningen. Gående och cyklister ser fler detaljer och hinner titta runtomkring åt sidorna.

När man färdas i bil har man huvudsakligen utblick över landskapet i och i närheten av färdriktningen.

De långa utblickarna är få och de är sällan helt öppna. Kulturlandskapet mellan Köpinge och Oderljunga.

Eftersom landskapet är småskaligt och kuperat blir utblickarna längs med kraftledningsgatorna begränsade.

De längsta utblickarna i kommunen finns över sjöarna. Bådplatsen vid Bälingsjön.

Områdesindelning

Utifrån den beskrivning som gjorts ovan kan kommunen delas in i områden med likartad landskapskaraktär. Man kan göra en indelning i olika skalor. Vi har valt att göra relativt stora områden med tanke att vindkraftverken är stora och syns långt.

Område 1

Landskapet är småkuperat, i huvudsak halvöppet med sammanhängande jordbruksområden omgivna av skog. Landskapet karaktäriseras av småskalighet vad avser byggnader, vegetation och topografi.

Område 2

Landskapet är ett kuperat, småskaligt och halvöppet jordbrukslandskap med kulturhistoriskt värdefull bebyggelse- och markanvändningsstruktur som ur lokal synvinkel är kulturhistoriskt intressant.

Område 3

Området har en urban karaktär. Det är i huvudsak exploaterat och kännetecknas av bebyggelse, vägar och järnvägen. Mellan bebyggelsen finns inslag av skogs- och jordbrukspartier. Området är svagt kuperat.

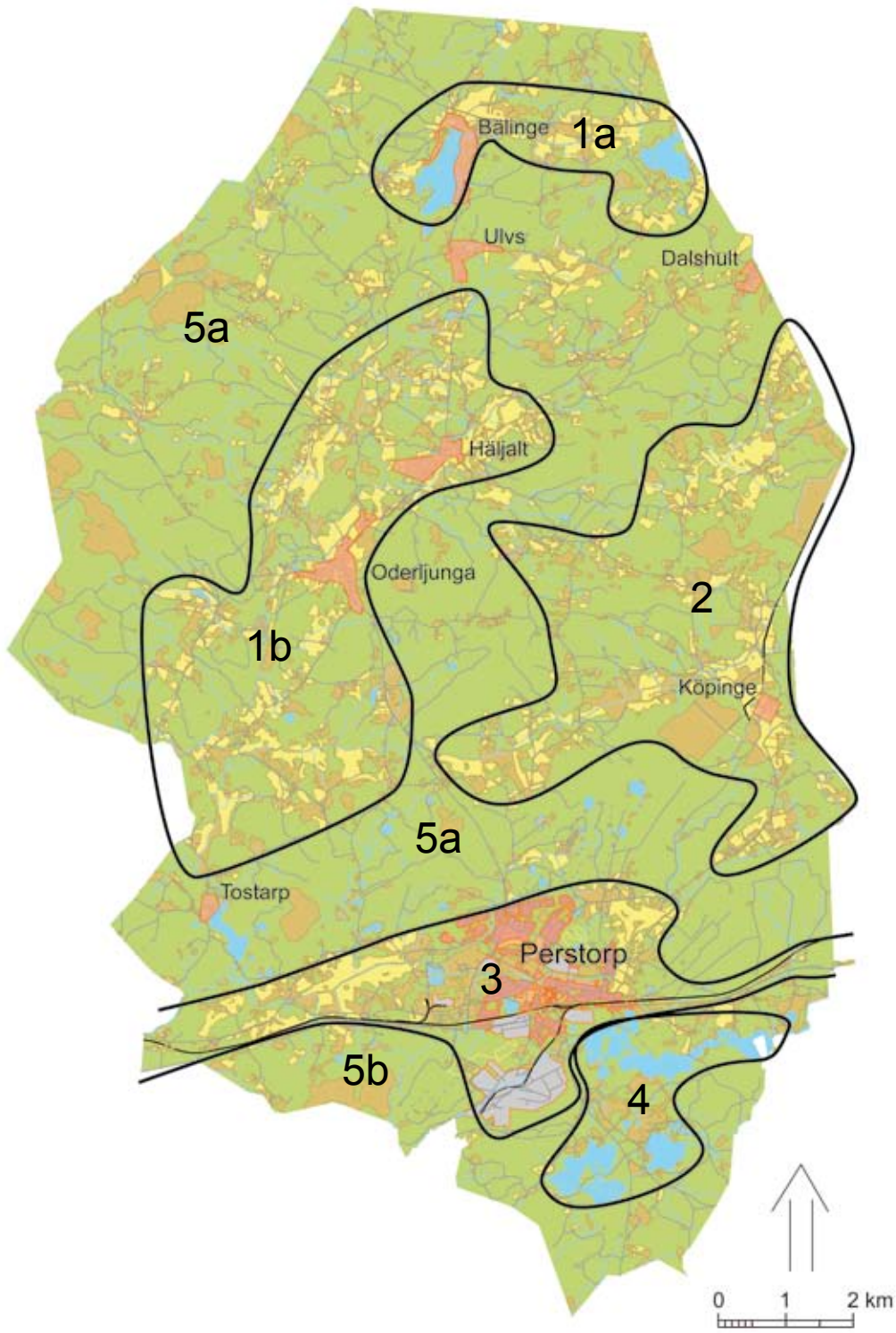
Område 4

Området består av ett landskap som präglas av de många sjöarna och den visuella öppenheten dessa ger. Området är i huvudsak skogsbevuxet och svagt kuperat.

Område 5

Största delen av kommunen består av ett kuperat skogslandskap med inslag av mossmarker. Området är i princip oexploaterat.

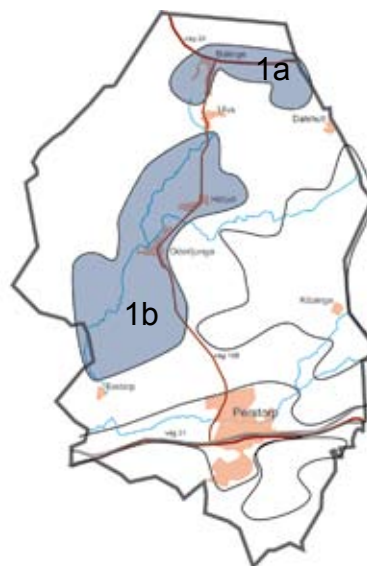
Områdesindelningen har influerats av vindkraftverkens storlek och områden är därför relativt stora.

Område 1 - småskaligt jordbrukslandskap

Beskrivning

Området består av två likartade områden: 1a som består av odlingsområdena kring Bälinge och sjöarna vid väg 24 och 1b som består av det småskaliga jordbrukslandskapet väster om väg 108 och samhällena längs med vägen.

Det är ett småkuperat, i huvudsak halvöppet landskap med sammanhängande jordbruksområden som karaktäriseras av småskalighet vad avser byggnader, vegetation och topografi. Odeljunga, Häljalt, Ulvs och Bälinge samhällen ingår liksom viss fritidsbebyggelse i områdena. Jordbruksområdena omges av skog bestående huvudsakligen av gran, bok eller ek i rena bestånd.

Lämplighet för vindkraft

Särskild varsamhet krävs om vindkraftverk ska placeras i området. Det finns flera samhällen och många människor rör sig i området. Det är därför viktigt att tänka på att förankra verken i landskapet till exempel genom att placera det i anslutning till vegetation eller en höjdrygg.

På grund av att det finns många bostadshus i området kommer stora delar av det att undantas på grund av de skyddsavstånd för buller och allmän säkerhet som finns för vindkraftverk.

Höjdskillnaderna är inte stora om man ser till området som helhet, men de är tydliga i den lilla skalan.

De öppna åkermarkerna omges av skog.

Bebyggelsen är småskalig. Den högsta byggnaden i området är Oderljunga kyrka.

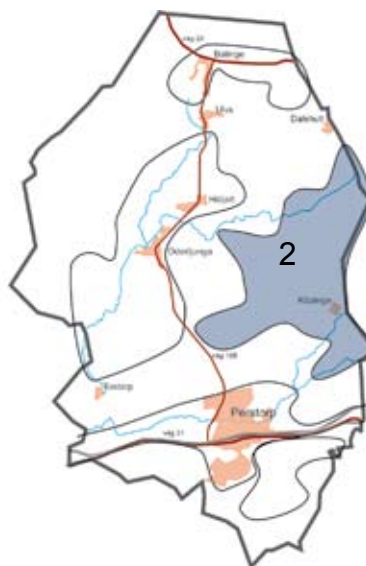
Område 2 - småskaligt jordbrukslandskap med historisk värdefull miljö

Beskrivning

Ett kuperat område med kulturhistoriskt värdefull bebyggelse- och markanvändningsstruktur, med lång kontinuitet, som ur lokal synvinkel är kulturhistoriskt intressant. "Det består av ett mycket vackert kulturlandskap med stor rikedom och omväxling på stenmurar, betesmark, åkermark och skogsmark. I landskapet finns också ett flertal gårdsbildningar, som har stor betydelse för helhetsintrycket av området." (utdrag ur "Översiktsplan Pers-torp 2006").

Lämplighet för vindkraft

Vindkraftsetablering bör inte tillåtas i området eftersom det skulle påverka det småskaliga kulturlandskapet negativt.

Bebyggelsemönstret speglar kulturlandskapets historia.

Kulturmiljö är inte bara hus utan även stenrösen, stengårdsgårdar, åkerholmar och trädtrader med mera.

En levande kulturbygd vidmakthålls med betesdjur.

Område 3 - urbant område kring Perstorps tätort, väg 21 och järnvägen

Beskrivning

Området är i huvudsak exploaterat och kännetecknas av bebyggelse, järnväg och vägar. På båda sidor om bebyggelsen finns inslag av skogs- och jordbrukspartier. Området är svagt kuperat. Utblickar finns i anslutning till bebyggelse och vägar. Uggleskogen är ett Natura 2000-område och ett populärt rekreationsområde.

Lämplighet för vindkraft

Vindkraftverk kan eventuellt förstärka intryck och riktning längs väg 21 och järnvägen. En etablering i anslutning till verksamhetsområdet i söder kan också prövas.

Järnvägen har en tydlig riktning i området.

Om man väljer att placera vindkraftverk i området är det viktigt att tänka på hur man upplever vindkraftverken inifrån Perstorp.

Vindkraftverk i anslutning till industriområdet kan vara möjligt om det inte stör befintlig verksamhet.

Vägen och järnvägen är tydliga element i landskapet som kanske kan tas som utgångspunkt för placering av vindkraftverk.

Område 4 - småskaligt sjölandskap

Beskrivning

Området är i huvudsak oexploaterat med ett landskap som präglas av de många sjöarna och den visuella öppenheten dessa ger. Sjölandskapet med dess vyer både från stränderna och från nöjesbåtar på sjöarna har stora upplevelsemässiga värden. Området är i huvudsak skogsbevuxet och svagt kuperat. Vegetationen är mycket varierad och området innehåller flera olika värdefulla biotoper och till dessa knutna rödlistade arter, det vill säga hotade växter och djur.

Lämplighet för vindkraft

Området är ett populärt rekreationsområde med många besökare från hela Skåne, som kommer hit för att paddla kanot, cykla, vandra, fiska eller spela golf. Landskapet är lugnt och småskaligt. Vindkraftverk i detta landskap kan upplevas som storskaliga, störande och påträngande. Möjligen kan en etablering i anslutning till verksamhetsområdet i väster vara lämpligt och logiskt.

De många små vägarna gör området lättåtkomligt för de som vill ta sig ut i naturen.

Området som är svagt kuperat, är glest befolkat. Det finns en del hus längs med de små vägarna.

Foto: Martin Stifors, Perstorps kommun

Sjöarna gör att området upplevs som öppet. Det är också till sjöarna som många människor söker sig för att fiska, vandra eller paddla kanot.

Område 5 - slutet skogsbevuxet landskap

Beskrivning

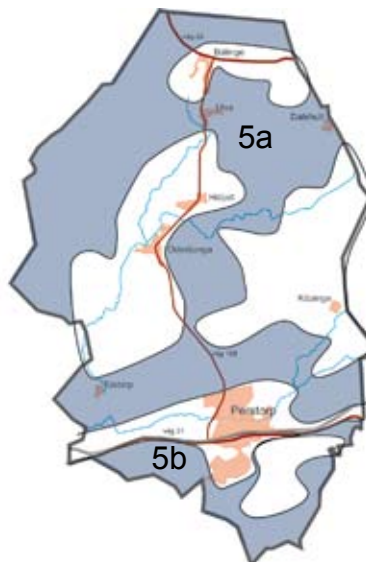
Området, som är det största området och som omsluter övriga områden, är uppdelat i två delområden: 5a Norr om väg 21 och 5b Söder om väg 21. I den södra delen är ägorna större med större skogsbestånd annars är områdena mycket lika.

Området består av ett kuperat skogslandskap med inslag av mossmarker. Det är i princip oexploaterat. Inslaget av jordbruksmark är litet. I väst finns ett Natura 2000-område Varshultamyren, med särskilt skydd. Ett större område kring denna har avsatts som riksintresse för naturvård.

Norra delen av området ingår i kommunens största sammanhängande åssystem; ett imponerande nät av välformade åsar och kullar som består av isälvsavlagringar.

Lämplighet för vindkraft

Inom området är det möjligt att etablera vindkraft, men det krävs djupare studier och riksintresset för naturvård ska undantas vid vindkraftsetablering.

Skogen begränsar upplevelsen av landskapet till den lilla skalan. Det är främst utifrån de andra delområdena som man kan se de stora höjdskillnaderna inom området.

Det finns både öppna och skogsbeväxta myrar i området.

Det går ofta att se ägo gränser i området genom att titta på skogsbeståndens trädslag och ålder.

Summering

Kommunen domineras av ett småskaligt och slutet skogslandskap. Insprängt i detta finns områden med småskaligt halvöppet jordbrukslandskap och sjöar. Väg 21 och järnvägen tillsammans med Perstorps samhälle bildar ett urbant präglat område i söder. Topografin och vattendragen är småskaliga och de riktningar som upplevs i landskapet skapas av väg 21, järnvägen och väg 24. Väg 108 upplevs mer som ett stråk genom kommunen längs vilket kommunens samhällen ligger.

Landskapet är småskaligt och vindkraftverk som är 150 meter höga går inte att anpassa till skalan i landskapet. Det småbrutna landskapet med mycket skog innebär att man från de flesta punkter inte ser speciellt långt. Det finns utblickar från vägar, över sjöar och liknande där större områden kan överblickas. Placeras vindkraftverken på de högsta punkterna i landskapet kommer de att synas från fler platser än om de placeras där marken är mer plan. Ur vind- och produktionssynpunkt kan det dock vara en fördel att utnyttja höjderna.

Två exempel på hur det kan se ut med vindkraftverk i kommunen. Bildkollagen utgår ifrån befintliga master för att ge rätt skala och tar inte ställning till lämpligheten av placering av ett vindkraftverk i dessa lägen.

Vindkraftverken kommer att upplevas som stora där de syns från närliggande platser. Därför ska de inte placeras för nära områden med känslig kulturmiljö, värdefulla byggnader eller rekreationsområden.

Tysta områden med natur- och rekreationsvärden påverkas negativt. Det kan också vara fallet om vindkraftverken kommer för nära utsiktsplatser.

Genom att placera vindkraftverken i grupper och inte sprida dem jämt över kommunens yta kan de samverka och bli ett nytt landmärke. De kan förstärka en riktning i landskapet, markera ett område, förstärka det urbana intrycket av någon del eller bara bilda en ny grupp.

Behovet av relativt raka vägar, vid etablering av vindkraftverk, kan innebära att det småskaliga landskapet skadas då verken ska transporteras på långa fordon.

Det är viktigt att utreda hur vindkraftverken kommer att upplevas både från det närliggande området och ifrån det omkringliggande landskapet.

Några viktiga frågor man ska förhålla sig till är:

- Skala - kan man anpassa ett jätteverk till omgivningen?
- Skala - siktstråk; utblickar?
- Skala - jämfört med bebyggelse och andra landskapselement?
- Nya vägar till vindkraftverk?
- Landskap där folk vill njuta av utsikten och lugnet ska väl skyddas?
- Tysta områden?

